

<p>โรงพยาบาลปราสาท จังหวัดสุรินทร์</p>		<p>ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure:SP) เลขที่ SP-PCTMED-025</p>
<p>เรื่อง: แนวทางการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมในผู้ใหญ่</p>		
<p>จัดทำโดย: คณะกรรมการ PCT อายุรกรรม</p>	<p>ฉบับแรก (จำนวน 9 หน้า รวมปก) ประกาศใช้เมื่อ: 24 พ.ค.2562</p>	
<p>หน่วยงานนำไปใช้:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) องค์กรแพทย์ 2) องค์กรพยาบาล 3) แผนก ER 4) แผนกผู้ป่วยนอกทุกหน่วยงาน 5) แผนกผู้ป่วยในทุกหน่วยงาน 6) กลุ่มงานเภสัชกรรม 		

.....
วทันนีย์ มามูล

(นางวันทนีย์ มามูล)

นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ
ประธาน PCT อายุรกรรมและ
รองผู้อำนวยการด้านพัฒนาคุณภาพ

.....

(นายประมวล ไทยงามศิลป์)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลปราสาท

แนวทางการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมในผู้ใหญ่
โรงพยาบาลปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Community-acquired infection

1. Lower respiratory tract infection

- 1.1. Community-acquired pneumonia
- 1.2. Aspiration pneumonia

2. Central nervous system infection

- 2.1. Acute bacterial meningitis

3. Intra-abdominal infection

- 3.1. Acute infectious diarrhea
- 3.2. Biliary tract infection
- 3.3. Acute peritonitis

4. Urinary tract infection

- 4.1. Acute cystitis
- 4.2. Acute pyelonephritis

5. Skin, Soft tissue and joint Infection

- 5.1. Cellulitis and necrotizing fasciitis
- 5.2. Septic arthritis

Community-acquired infection

1. Lower respiratory tract infection

1.1. Community-acquired pneumonia

ประเมินตาม CURB-65

Clinical factors	Point
Confusion	1
BUN > 19	1
RR $\geq$ 30	1
SBP < 90 mmHg or DBP $\leq$ 60 mmHg	1
Age $\geq$ 65 yrs	1

Score	Mortality rate	Recommendation
0	0.6	OPD
1	2.7	OPD
2	6.8	Short IPD / OPD with closely supervised
3	14	ICU
4	27.8	ICU

1.1.1. การรักษาแบบ OPD case พิจารณาดังนี้

ปัจจัยเสี่ยง	Empirical ATB
ผู้ป่วยที่ไม่มี comorbidity และไม่เคยไต่ยาปฏิชีวนะมาก่อนในช่วง 3 เดือน	Clarithromycin 500 mg po bid pc x 5 days or Azithromycin 500 mg po OD x 5 days
ผู้ป่วยมี comorbidity, ภูมิคุ้มกันบกพร่อง หรือได้รับยาปฏิชีวนะในช่วง 3 เดือน	Co-amoxiclav 1 gm po bid pc x 5-7 days +/- Macrolide oral x 5 days

1.1.2. การรักษาแบบ IPD case พิจารณาดังนี้

ปัจจัยเสี่ยง	Empirical ATB
Non-ICU setting :	
☐ ไม่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ Pseudomonas	Ceftriaxone 2 gm iv OD x 5-7 days + Macrolide oral x 5 days or Co-amoxiclav 1.2 gm iv q 8 hr + Macrolide oral x 5 days
☐ เสี่ยงต่อการติดเชื้อ Pseudomonas	Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr 5-7 days + Macrolide oral 5 days
ICU setting :	
☐ ไม่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ Pseudomonas	Ceftriaxone 2 gm iv OD x 5-7 days + Azithromycin 500 mg iv OD x 5 days or Levofloxacin 750 mg iv OD x 5-7 days
☐ เสี่ยงต่อการติดเชื้อ Pseudomonas	Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr 5-7 days + Azithromycin 500 mg iv OD x 5 days or Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr + Levofloxacin 750 mg iv OD x 5-7 days

1.1.3. ผู้ป่วยที่มีประวัติ Admit ใน รพ. ในช่วง 3 เดือนที่สงสัยเชื้อดื้อยา

>> **Empirical ATB** (Consult specialist):

Piperacillin/tazobactam 4.5 gm iv q 6-8 hr x 5-7 days

or Meropenem 1 gm iv q 8 hr x 5-7 days

or Tienam 500 -1 gm iv q 6 hr x 5-7 days

(กรณีเคยมีประวัติติดเชื้อดื้อยาในกลุ่ม ESBL-producing มาก่อนในช่วง 3 เดือน)

* หมายเหตุ : Cefoperazone/sulbactam ขอสงวนไว้ใช้ในกรณี A. baumannii infection

1.2. Aspiration pneumonia

>> Empirical ATB : Amoxicillin/clavulonic acid 1.2 gm iv q 8 hr x 5-7 days

or Ceftriaxone 2 gm iv OD + Clindamycin 600 mg iv q 8 hr x 5-7 days

2. Central nervous system infection

2.1. Acute bacterial meningitis

2.1.1. การ Empirical antibiotics ที่เหมาะสม

ลักษณะผู้ป่วย	เชื้อแบคทีเรียก่อโรคที่พบบ่อย	ยาปฏิชีวนะที่แนะนำ
ผู้ป่วยช่วงอายุน้อยกว่า 50 ปี	<i>S. pneumoniae, S. suis, N. meningitidis</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr*
ผู้ป่วยอายุมากกว่า 50 ปี	Plus <i>L. monocytogenase, S. agalactiae, Aerobic gram-negative bacilli (GNB)</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr + Ampicillin 2 gm iv q 4 hr*
ผู้ป่วยตั้งครรภ์ / ติดสุราเรื้อรัง / ไขสันหลังรอยต่อมานาน	Plus <i>L. monocytogenase</i>	

*หมายเหตุ: การให้ Vancomycin เป็น empirical antibiotics ไม่มีความจำเป็นเนื่องจากหลักฐาน MRSA ใน CNS infection ของประเทศไทยมีน้อยมาก

2.1.2. การให้ Antibiotics เมื่อทราบผลเพาะเชื้อแล้ว

เชื้อแบคทีเรียก่อโรค	Antibiotics	ระยะเวลาในการให้ยา*
<i>N. meningitidis</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr	7 days
<i>H. influenzae</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr	7 days
<i>S. pneumoniae</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr	10-14 days
<i>S. suis</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr	14-21 days
<i>S. agalactiae</i>	PGS 4 miu iv q 4 hr (At least PGS 20 mu/day)	14-21 days
<i>L. monocytogenase</i>	Ampicillin 2 gm iv q 4 hr	21 days
<i>Enterobacteriaceae</i>	Ceftriaxone 2 gm iv q 12 hr Meropenem 2 gm iv q 8 hr (หากสงสัย ESBL+ve pathogen)	21 days

3. Intra-abdominal infection

3.1. Acute infectious diarrhea

ปัจจัยเสี่ยง	การให้ยาปฏิชีวนะ
ผู้ป่วยที่มีปัจจัยเสี่ยงดังต่อไปนี้ ได้แก่ อายุ > 65 ปี, ภูมิคุ้มกันบกพร่อง, ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน, ใช้ยาสเตียรอยด์ หรือมี clinical sepsis	Ceftriaxone 2 gm iv OD x 3-7 days or Ciprofloxacin 400 mg iv q 12 hr x 3-7 days or Ciprofloxacin 500 mg po bid pc x 3-7 days
ผู้ป่วยที่ไม่มีปัจจัยเสี่ยงดังข้างต้น	
- ผู้ป่วยที่สงสัย Shigellosis	Norfloxacin 400 mg po bid pc x 3-5 days
- ผู้ป่วยที่สงสัย Cholera	Norfloxacin 400 mg po bid pc x 3 days or Doxycycline 100 mg po bid pc x 3 days
- ตรวจพบ Entamoeba histolytica ในอุจจาระ	Metronidazole 400 mg po tid with meal x 7-10 days
- ผู้ป่วยได้ Norfloxacin มาแล้วไม่ดีขึ้น สงสัยเกิดจากเชื้อ Campylobacter	Erythromycin 500 mg po bid ac x 3 days or Azithromycin 500 mg po OD x 3 days
- ผู้ป่วยที่สงสัยติดเชื้อ Clostridium difficile หรือเคยได้ Broad spectrum ATB	Metronidazole 400 mg po tid with meal x 10-14 days

3.2. Biliary tract infection

- Acute cholecystitis and acute ascending cholangitis

แนะนำให้ใช้ Ceftriaxone 2 gm iv OD x 5-7 days

or Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr x 5-7 days (กรณีสงสัยการติดเชื้อ Pseudomonas)

or Ciprofloxacin 400 mg iv q 12 hr x 5-7 days (กรณีแพ้ยาในกลุ่ม Cephalosporin)

* การ Add Metronidazole ไม่มีความจำเป็นในโรคนี้เนื่องจากโอกาสติดเชื้อจาก Anaerobic น้อย กรณีที่จะใช้ Metronidazole คือมีประวัติทำ ERCP หรือมีประวัติผ่าตัด bypass กับลำไส้เล็กมาก่อน

3.3. Acute Peritonitis

	Primary peritonitis	Secondary peritonitis	Tertiary peritonitis
Definition	Bacterial translocation in cirrhosis, no bowel inflammation (SBP)	Bowel inflammation or perforation	Recurrent or persistent infection
Pathogens	Monomicrobial - Enterobacteriaceae - Streptococci	Polymicrobial - Aerobic gram positive cocci - Aerobic gram negative bacilli - Anaerobic	Nosocomial pathogens
Empirical ATB	Ceftriaxone 2 gm iv OD x 7 days	Mild-to-moderate community * - Ceftriaxone 2 gm iv OD + Metronidazole 500 mg iv q 8 hr Severe community * - Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr + Metronidazole 500 mg iv q 8hr	Pipperacillin 4.5 gm iv q 6-8 hr or Tienam 500 iv q 6 hr or Meropenem 1 gm iv q 8 hr (กรณีสงสัยเชื้อกลุ่ม ESBL+ve)

* Duration of treatment :

- 24 ชั่วโมง ใน Acute appendicitis หรือ 12 ชั่วโมง ใน acute bowel injury ของผู้ป่วย trauma
- กรณี bowel perforation ให้ ATB นาน 4-7 หลัง adequate source control

(ต่อ)SP-PCTMET-025 ประกาศใช้ 24 พ.ค.2562
งานเอกสารคุณภาพ ศูนย์พัฒนาคุณภาพ

4. Urinary tract infection

4.1. Acute cystitis

อาการสำคัญ : ปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะขุ่น ไม่มีไข้ UA – WBC > 10 cells (ไม่จำเป็นต้องส่ง UC ในครั้งแรก)

ยาปฏิชีวนะที่แนะนำ : Nitrofurantoin 100 mg po qid pc x 5 days

ยาปฏิชีวนะทางเลือก : Ofloxacin 200 mg po bid pc **or** Ciprofloxacin 500 mg po bid pc x 5 days

4.2. Acute pyelonephritis

อาการสำคัญ : ปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะขุ่น มีไข้ อาจปวดหลัง UA – WBC > 10 cells (ส่ง H/C+UC ทุกครั้ง)

การประเมินปัจจัยเสี่ยงติดเชื้อ ESBL+ve pathogen	ปัจจัยเสี่ยง
1. มีปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ESBL+ve pathogen อย่างน้อย 1 ใน 3 ข้อ	1. เคยได้รับ ATB ในช่วง 3 เดือนก่อนหน้า 2. recurrent UTI > 3 ครั้ง/ปี 3. มีประวัติ prostate calculi
2. อาการรุนแรง อย่างน้อย 1 ใน 2 ข้อ	1. กินไม่ได้ 2. Clinical SIRs อย่างน้อย 2 ใน 4 ข้อ - Fever > 38 or <36 - RR > 20 - PR > 120 bpm - WBC > 12,000 or < 4,000

การรักษาที่แนะนำ

ไม่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ESBL+ve หรืออาการไม่รุนแรง	มีปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ESBL+ve หรืออาการรุนแรง
ยาแนะนำ : Ceftriaxone 2 gm iv OD ยาทางเลือก : Ciprofloxacin 400 mg iv q 12 hr	ยาแนะนำ: Piperacillin/tazobactam 4.5 gm iv q 6-8 hr ยาทางเลือก : Ertapenem 1 gm iv OD Amikacin 750 mg iv OD (15MKD)
ถ้าไข้วลดลงดีเปลี่ยนเป็น oral ATB ตามผล culture - หากพบ Fluoroquinolone resistance แต่ ESBL-ve เปลี่ยน ATB เป็น Cefdinir 200 mg po bid pc - หาก culture – no growth เปลี่ยนเป็น - Ofloxacin 200 mg po bid pc or - Ciprofloxacin 500 mg po bid pc (Total ATB oral + IV ~7 days)	ถ้าไข้วลดลงดีเปลี่ยนเป็น oral ATB ตามผล culture - If Fluoroquinolone resistance แต่ ESBL-ve เปลี่ยน ATB เป็น Cefdinir 200 mg po bid pc - If no bacteremia ให้ ATB ตามผล U/C ถ้าผล U/C – no growth ปรับ ATB เป็น oral - Ofloxacin 200 mg po bid pc or - Ciprofloxacin 500 mg po bid pc (Total ATB oral + IV ~7 days) - If ESBL-ve bacteremia ให้ ATB ตาม Sense 10-14days - If ESBL+ve bacteremia ให้ ATB เป็น Ertapenem 1 gm iv OD ~10-14 days

* กรณีไข้ไม่ลดหลังได้ ATB IV 72 ชั่วโมง ให้ตามผล Culture เสมอ กรณีผล Culture ไม่พบเชื้อ หรือพบเชื้อที่ Sense ต่อ ATB ที่ได้รับอยู่ก่อนแล้ว ยังไม่ควรเปลี่ยน ATB ให้ส่งตรวจ U/S KUB เสมอ เพื่อ R/O perinephric abscess

5. Skin, Soft tissue and joint Infection

5.1. Skin and soft tissue infection

Diseases	Organisms
Cellulitis	S. pyogenes (lymphagitis) S. aureus (abscess, wound) P. aeruginosa (neutropenia)
Necrotizing fasciitis	Type I : Polymicrobial organisms Type II : Monomicrobial organisms S. pyogenes >> S. aureus Type III : Fungus (Candida/Zygomycetes)

5.1.1. Cellulitis

Clinical risk	Empirical ATB (at least 5 days)
If Cellulitis with systemic symptoms	Cloxacillin 1 gm iv q 6 hr or Cefazolin 1 gm iv q 6-8 hr
If Cellulitis without systemic symptoms	Dicloxacillin 250 mg po qid ac or Cephalexin 500 mg po qid pc

* If สงสัย Toxic shock syndrome ให้ add Clindamycin 900 mg iv q 8 hr เพื่อ inhibit toxin และ cytokine formation

5.1.2. Necrotizing fasciitis

Empirical ATB : Ceftriaxone 2 gm iv OD + Clindamycin 600-900 mg iv q 8 hr

กรณีทราบผลเพาะเชื้อ

Pathogens	Recommended ATB
Mixed infection	Ceftriaxone 2 gm iv OD + Clindamycin 600-900 mg iv q 8 hr
Staphylococcus	Cloxacillin 1-2 gm iv q 4 hr Cefazolin 1 gm iv q 6-8 hr
S. pyogenes	Penicillin 2-4 miu iv q 4-6 hr + Clindamycin 600-900 mg iv q 8 hr
Clostridium	Penicillin 2-4 miu iv q 4-6 hr + Clindamycin 600-900 mg iv q 8 hr
Aeromonas	Ceftriaxone 2 gm iv OD + Doxycycline 100 mg po bid pc or Ciprofloxacin 500 mg po bid pc + Doxycycline 100 mg po bid pc
Vibrio vulnificus	Ceftriaxone 2 gm iv OD + Doxycycline 100 mg po bid pc

Duration : ให้ ATB จนกว่า Clinical จะ Improved หรือทำ Debridement แล้ว ไม่มีไข้เกิน 48-72 ชั่วโมง

5.2. Septic arthritis

Clinical	Empirical ATB
ไม่แน่ใจว่าเป็นกลุ่ม Gram negative หรือ positive	Ceftriaxone 2 gm iv OD
น้ำเจาะข้อพบ Gram positive cocci	Cefazolin 2 gm iv q 8 hr or Ceftriaxone 2 gm iv OD
น้ำเจาะข้อพบ Gram negative bacilli	Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr
สงสัย Gonococcal infection	Ceftriaxone 2 gm iv OD

กรณีทราบผลเพาะเชื้อแล้ว

Pathogens	Empirical ATB	Duration of IV ATB
Staphylococcus spp. (MSSA)	Cloxacillin 2 gm iv q 4-6 hr or Cefazolin 2 gm iv q 8 hr	2-4 weeks*
Streptococcus spp.	PGS 2-4 miu iv q 4-6 hr or Cefazolin 2 gm iv q 8 hr or Ceftriaxone 2 gm iv OD	2-4 weeks*
Streptococcus gr. B	PGS 4 miu iv q 4-6 hr (16-20 miu/day) ถ้า penicillin allergy ให้เป็น Cefazolin 2 gm iv q 8 hr or Ceftriaxone 2 gm iv OD	2-4 weeks*
Gram negative bacilli	Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr	3-4 weeks*
Melioidosis	Ceftazidime 2 gm iv q 8 hr	2-3 weeks Then TMP/SMX oral 20 weeks
Neisseria gonorrhoeae	Ceftriaxone 2 gm iv OD	7-10 days

* โดยมากหากได้ IV ATB 2-3 weeks อาจพิจารณา switch เป็น oral ATB ต่อ จนครบ total ATB 4 weeks หรือในผู้ป่วยบางรายพิจารณาขยายระยะเวลาในการให้ oral ATB ออกไปจน total ATB รวม 6-8 weeks ขึ้นกับ response ของผู้ป่วย